

NÁKUPNÍ ALIANCE

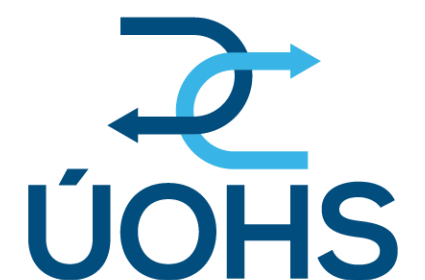
NA TRHU NÁKUPU POTRAVIN ZA ÚČELEM DALŠÍHO PRODEJE V ČR

JUDr. PETR SOLSKÝ

petr.solsky@compet.cz

**MÍSTOPŘEDSEDA ÚŘADU
SEKCE LEGISLATIVY A VEŘEJNÉ REGULACE**

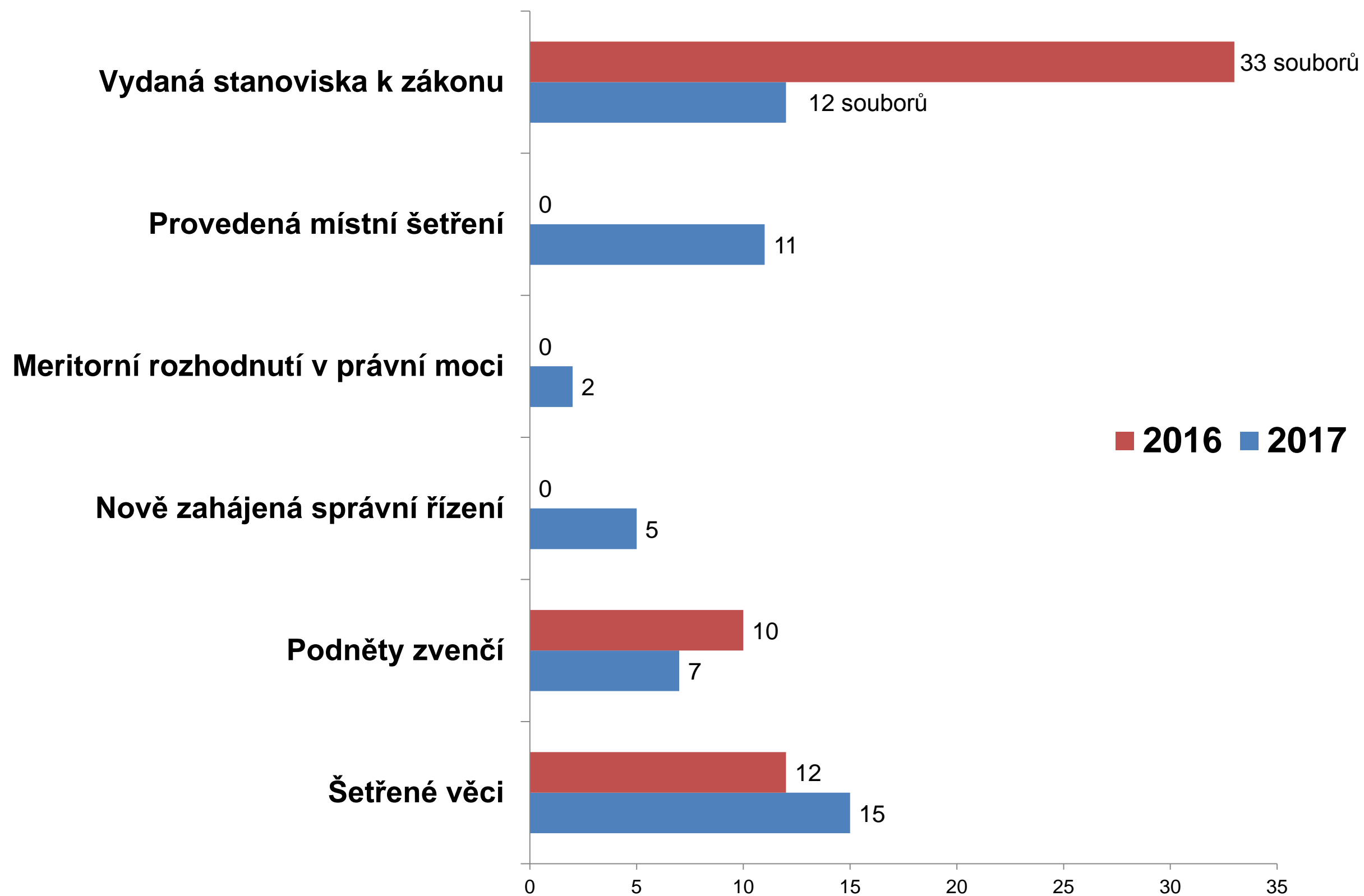
BRNO, 16. 11. 2017

Statistiky činnosti OMKTS za rok 2017

- zahájeno 5 nových správních řízení, z toho některá s nákupními aliancemi
- dvě správní řízení dosud pravomocně skončena přijetím závazků:
  1. COOP Centrum družstvo – exploatační dopis, kterým odběratel hrozil vylistováním třetiny sortimentu, pokud nedojde k plošnému snížení základních nákupních cen o 2 %
  2. HRUŠKA, spol. s r.o. – nevyvážené smluvní podmínky a neplnění obsahových náležitostí smlouvy dle § 3a ZVTS
- další správní řízení aktivně probíhají s předpokladem ukončení některých z nich do konce roku 2017
- probíhá šetření podnětů na zneužití VTS, doposud se šetřilo či šetří 15 podnětů
- vydáno 12 komplexních stanovisek k interpretaci zákona o VTS
- uspořádání kulatého stolu (leden) a konference (listopad)
- příprava vyjádření k novému podání skupiny senátorů k ústavnímu soudu na zrušení zákona o VTS pro jeho neústavnost
- průběžná komunikace s dodavateli i odběrateli k aplikaci zákona

Srovnání činnosti OMKTS v letech 2016 a 2017

Vstupní poznámky k nákupním aliancím

- koncept nákupní aliance byl do zákona inkorporován až v roce 2016
- novela zákona č. 50/2016 Sb. rozšířila počet subjektů se zvláštní odpovědností dle ZVTS
- stejné podmínky pro všechny – konec obcházení zákona skrze spojené osoby a v alianci sdružené menší odběratele, kteří jsou jako celek taktéž schopni vynutit si na relevantním trhu nespravedlivou výhodu
- po novele č. 50/2016 Sb. se zdá, že se zlepšuje vymahatelnost zákona a jsou zde určité ohlasy, že začíná docházet ke kultivaci dodavatelsko-odběratelských vztahů v potravinářském řetězci
- od července 2017 další novelizace ZVTS v souvislosti s přijetím nového zákona o přestupcích – viz dnešní workshop „Aktuální témata a procesní novinky v oblasti významné tržní síly“ (začátek v 11:30)

Nákupní aliance jako typ strategické aliance

- Kromě licenčních dohod, joint ventures, nezákonných kartelů apod. je i strategická aliance **typem strategického partnerství** mezi společnostmi
- Základní charakteristiky strategické (a tedy i nákupní) aliance:
  - (1) **Formální nezávislost členů:** žádná nová společnost nenahrazuje existující společnosti, jde pouze o smlouvu o spolupráci, která vytváří flexibilní koalici či síť
  - (2) **Společný cíl:** kromě obecného cíle v posílení podnikání jde o úsilí dosáhnout *win-win* situace, při níž všichni členové aliance čerpají synergické efekty
  - (3) **Sdílení zdrojů:** majetek, odborné znalosti, financování, ale také **distribuční kanály** s cílem být efektivnější a získat konkurenční výhodu
- Motivace: získání síly nebo redukce slabosti na trhu, získání nových zákazníků, sdílení rizika, přístup k novým trhům, snížení nákladů aj.
- Někdy členové aliance později vytvoří novou právní entitu (joint venture), aby dál posílili strategické partnerství, aliance ale může představovat i první krok k budoucímu spojení

Situace ve VTS před a po březnu 2016

- Před novelou č. 50/2016 Sb. byl v ZVTS uvažován jen jeden subjekt, který může zneužít svou výhodnější pozici na trhu s potravinami – **odběratel**
- Možné problémy před novelou:
  1. Nemožnost sankcionovat tzv. **spojené osoby**, které poskytují určité nechtěné služby pro dodavatele a platba za tyto služby skrze ně končí u odběratele.
  2. Nemožnost sankcionovat **skupinu** odběratelů, která vyjednává o podmínkách s dodavatelem společně, avšak formálně netvoří jednu právnickou osobu a jednotliví členové sami nepřesahují hranici obrátového kritéria pro vznik zvláštní odpovědnosti.
- Zavedením konceptu nákupní aliance do ZVTS se tak podařilo vyplnit legislativní mezeru původní verze zákona.

Nákupní aliance podle dnešní úpravy v ZVTS

Nákupní aliance se zvláštní odpovědností existuje, pokud je splněno:

1. **Definiční znaky:** Nákupní aliancí se rozumí uskupení odběratelů vzniklé na základě smlouvy, jiného právního jednání nebo jiné právní skutečnosti, které provádí spolupráci mezi odběrateli v souvislosti s nákupem potravin za účelem jejich dalšího prodeje nebo přijímáním nebo poskytováním služeb s tím souvisejících, nebo bylo za účelem této spolupráce vytvořeno, nezávisle na tom, zda toto uskupení má nebo nemá právní osobnost (§ 2 písm. c) ZVTS)
2. **Obratové kritérium:** Má se za to, že významnou tržní sílu má:
  - a) (...ve zkratce jde o samostatného odběratele s obratem přes 5 mld. Kč)
  - b) (...ve zkratce jde o ovládající a ovládanou osobu se společným obratem přes 5 mld. Kč)
  - c) nákupní aliance, u které společný obrat jejích členů za prodej potravin a služeb s tím souvisejících na území ČR přesáhne 5 mld. Kč za poslední ukončené účetní období v délce 12 měsíců (§ 3 odst. 4 ZVTS)

Stále je to však pouze vyvrátitelná domněnka, kterou lze vyvrátit skrze zhodnocení zejména tří kritérií: (1) struktury trhu, (2) překážek vstupu na trh a (3) finanční síly odběratele (§ 3 odst. 2 ZVTS)

Diskuse: Mají tyto nákupní aliance významnou tržní sílu?

SKUPINA COOP

COOP Centrum družstvo a COOP Morava jsou dvě nákupní centrály, které vznikly kvůli centralizaci nákupů přibližně 50 spotřebních družstev, které mají provozovny především na českém venkově. Obě centrály mají vlastní právní subjektivitu. Aliance může obsahovat centrálu a na ni napojená spotřební družstva.

Zejména v menších městech se objevuje řada prodejen, které se navenek prezentují pod hlavičkou sítě Hruška. Hruška má rovněž svou centrálu, která má vlastní právní subjektivitu. Centrála poskytuje jednotlivým členům aliance některé služby (např. letákové kampaně apod.).

REWE Buying Group je právnická osoba, která má za cíl koordinovat spolupráci mezi dodavateli a dvěma významnými odběrateli, Billou a Penny Marketem, které jsou obě vlastněny Rewe Group.